

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **C.N.**,
skazanego z art. 300 § 2 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 13 listopada 2024 r.,
kasacji wniesionej przez obrońców skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 29 listopada 2023 r., sygn. akt V Ka 877/20,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi
z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt IV K 645/12,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.**

WB.

UZASADNIENIE

C.N., został oskarżony o to, że w dniu 23 lutego 2011 r., w Ł., w celu udaremnienia orzeczenia organu podatkowego, udaremniał zaspokojenie swojego wierzyciela – Skarbu Państwa, w ten sposób, że darował składniki swojego majątku o łącznej wartości 71 623 428,48 zł spółce prawa cypryjskiego E.L., zagrożone zajęciem w drodze egzekucji administracyjnej prowadzonej przez II Urząd

Skarbowy na poczet zobowiązania podatkowego z tytułu podatku od towarów i usług w wysokości co najmniej 12 486 186 złotych,
to jest o przestępstwo z art. 300 § 2 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt IV K 645/12, w miejsce zarzucanego czynu został uznany za winnego tego, że w dniu 23 lutego 2011 r., w Ł., działając w celu udaremnienia wykonania orzeczenia w postaci decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 18 listopada 2013 r. nr PT - [...], mocą umowy darowizny zawartej w formie aktu notarialnego przed notariuszem M.K. - repertorium A nr [...], darował na rzecz E. LTD z siedzibą w N. zagrożone zajęciem mienie w postaci udziałów w C. Sp. z o.o. i P..pl, akcji w C. Sp. z o.o., wierzytelności w stosunku do osób trzecich, wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za sprawowany zarząd nieruchomością i z tytułu wydatków poniesionych na zarządzaną nieruchomość oraz środki trwałe, to jest mienie o łącznej wartości 71 623 428,48 złotych, których własność następnie została wskutek umowy sprzedaży zawartej w dniu 24 lutego 2011 r. przeniesiona na rzecz spółki prawa cypryjskiego P. LTD z siedzibą w N. za kwotę 10 000 000 złotych, przy czym cena nie została uiszczona, czym udaremniał zaspokojenie swojego wierzyciela - Skarbu Państwa - II Urzędu Skarbowego,
to jest przestępstwa z art. 300 § 2 k.k., za które – na podstawie art. 300 § 2 k.k. i art. 33 § 2 k.k. wymierzono oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności i 300 stawek dziennych grzywny po 10 każda; na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. warunkowo zawieszono względem oskarżonego wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 2 lat próby, na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. zobowiązując oskarżonego w okresie próby do wykonania ciężącego na nim obowiązku wynikającego z decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w Ł. z dnia 18 listopada 2013 r., nr PT - [...].

Od powyższego wyroku apelację wniósł oskarżony oraz jego obrońca.

Oskarżony w osobistej apelacji podniósł zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz obrazy przepisów prawa. Jego obrońca sformułował zarzuty wystąpienia bezwzględneho powodu odwoławczego z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 399 § 1 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k. oraz obrazy przepisów postępowania (art. 170 § 1 k.p.k. oraz art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k.; art.

170 § 1 pkt 4 k.p.k.; art. 391 k.p.k. w zw. z art. 350a k.p.k. w zw. z art. 392 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 405 § 1 - 4 k.p.k.; art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k.), których konsekwencją były błędy w ustalaniach faktycznych, przyjęte za podstawę orzeczenia, mające wpływ na jego treść. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i umorzenie postępowania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 29 listopada 2023 r., sygn. akt V Ka 877/20, zmienił zaskarżony wyrok w zakresie opisu czynu przypisanego przyjmując, że oskarżony uszczuplił, a nie udaremnił zaspokojenie swojego wierzyciela oraz że własność mienia spółki E. LTD została przeniesiona umową z dnia 24 lutego 2011 r. na rzecz spółki P. LTD za kwotę 10 000 000 euro, a nie za kwotę 10 000 000 złotych, a ponadto za podstawę prawną orzeczonej kary grzywny przyjął art. 71 § 1 k.k. w miejsce art. 33 § 2 k.k. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc następujące zarzuty:

1. zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 14 § 1 k.p.k., polegającej na utrzymaniu w mocy wyroku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi z dnia 17 marca 2020 r., sygn. akt IV K 645/12, pomimo, iż wyrokiem tym skazano oskarżonego za inny czyn, niż zostało to określone w akcie oskarżenia, a więc pomimo nieobjęcia aktem oskarżenia czynu przypisanego oskarżonemu, tj. mimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela;
2. zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., na skutek niewłaściwego obsadzenia sądu ze względu na udział w rozpoznaniu sprawy w postępowaniu apelacyjnym oraz wydanie w jego wyniku wyroku także przez sędziego M.D., powołanego do orzekania w Sądzie Okręgowym w Łodzi dnia 8 marca 2022 r. w wyniku przeprowadzenia procedury z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa działającej w składzie osobowym niezgodnym z Konstytucją RP.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutu braku skargi uprawnionego oskarżyciela stwierdzić należy, że w orzecznictwie od dawna utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym: „granice oskarżenia zostają utrzymane, gdy czyn przypisany oskarżonemu w wyroku, mimo zmienionej kwalifikacji prawnej, dotyczy tego samego «zdarzenia faktycznego» (historycznego), które stanowiło podstawę zarzutu określonego w akcie oskarżenia. Ramy zaś tożsamości «zdarzenia historycznego» wyznaczają przede wszystkim następujące elementy składowe tego zdarzenia: identyczność przedmiotu zamachu, ten sam krąg podmiotów biorących udział w zdarzeniu – przede wszystkim pokrzywdzonych, a także tożsamość określenia jego czasu i miejsca. Nawet dokonanie pewnych modyfikacji w zakresie ustalenia czasu, miejsca, strony podmiotowej i przedmiotowej czynu, ustaleń co do zachowania i sposobu działania sprawcy, czy ustalenia innego skutku czynu nie stanowi wyjścia poza ramy oskarżenia, o ile w realiach dowodowych konkretnej sprawy oczywistym było, że sąd dokonywał oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2021 r., II KK 25/20, LEX nr 3111687*). „Nie jest wyjściem poza ramy oskarżenia takie postąpienie, w którym sąd w wyniku przeprowadzonego przewodu sądowego i weryfikacji ujawnionego materiału dowodowego:

- 1) ustali, że rozpoznawane przez niego zdarzenie miało miejsce w innym czasie, niż to przyjął prokurator w akcie oskarżenia;
- 2) dokona w wyroku pewnych ustaleń faktycznych odmiennie, niż to zostało przyjęte w akcie oskarżenia, popieranym przez prokuratora, przy czym ustalenia te mogą dotyczyć nie tylko strony przedmiotowej, ale także (co nawet występuje częściej) strony podmiotowej czynu;

- 3) przyjmie odmiennie, co do szczegółów, zachowania się i sposobu działania poszczególnych sprawców;
- 4) powiąże zachowanie oskarżonego, zarzucane w akcie oskarżenia, z odmiennym skutkiem niż to stwierdzał prokurator.

Warunkiem wprowadzenia jednej, czy też nawet wszystkich zmian jest jedynie to, aby w realiach dowodowych konkretnej sprawy oczywistym było, iż sąd dokonał oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia (tożsamość czynu zarzucanego i przypisanego), a więc dokonywał oceny tego samego zdarzenia historycznego (...)" (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2021 r., II KK 197/21, LEX nr 3294593*).

W rozpoznawanej sprawie doszło do zmiany opisu czynu, jednak li tylko w zakresie szczegółów zachowania skazanego (uszczipienie a nie udaremnienie zaspokożenia wierzyciela, różnice w treści czynności prawnych). Nie określono całkowicie odmiennego czasu popełnienia przestępstwa, a jedynie obok określonej w akcie oskarżenia daty czynu, dodano zdarzenie z kolejnego dnia tj. 24 lutego 2011 r., co było konieczne z punktu widzenia ustalenia sekwencyjnego, dwuetapowego przebiegu czynności przenoszenia składników majątku skazanego na inny podmiot w celu udaremnienia wykonania decyzji podatkowej. Nie zmodyfikowano natomiast miejsca czynu ani też podmiotu pokrzywdzonego, jak również sam charakter czynu z punktu widzenia jego kwalifikacji prawnej (art. 300 § 2 k.k.), nie uległ zmianie, podobnie jak nie uległa zmianie strona podmiotowa czynu, co jest istotne z punktu widzenia kierunkowego charakteru zamiaru, stanowiącego znamię przypisanego skazanemu występku. Niewątpliwie zatem orzekające w sprawie sądy nie wyszły poza ramy zdarzenia historycznego, zaś ustalenie pełnego obrazu działań było nie tylko uprawnieniem, ale i obowiązkiem Sądu orzekającego, z czego – co oczywiste – nie można czynić mu zarzutu.

Odnosząc się drugiej części kasacji, w której wskazano na wystąpienie w sprawie okoliczności, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zauważyć należy, że na rozprawie odwoławczej przed Sądem Okręgowym w Łodzi był obecny obrońca skazanego (k. 2011) i nie kwestionował on wówczas prawidłowości składu Sądu II instancji. Tymczasem w przepisach ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U.2024.334 ze zm.; art. 42a) przewidziana jest

procedura, uruchamiana na wniosek strony, umożliwiającą zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowaniu po powołaniu. Wobec braku tego rodzaju inicjatywy ze strony skazanego i jego obrońcy nie ma podstaw, by kwestionować status sędziów orzekających w składzie Sądu odwoławczego w niniejszej sprawie. Jedynie bowiem w szczególnych sytuacjach, tj. w odniesieniu do tych sędziów sądów powszechnych powołanych w trybie z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, których droga zawodowa i prezentowane postawy – stanowiące notorię urzędową – w sposób oczywisty podważają przymiot ich niezawisłości sędziowskiej, Sąd Najwyższy władny jest stwierdzić wystąpienie uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w przypadku wydania orzeczenia przez sąd w składzie z udziałem tych sędziów. Tego rodzaju okoliczności nie miały jednak miejsca w rozpoznawanej sprawie, a i skarżący tego w żaden sposób tego nie wykazał, stąd też i w tym zakresie kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.

[WB]

r.g.